

Filologijos fakultetas

skaidrės internete bit.ly/vu-tei-xml

TEI ir XML dirbtuvės

Seminaro "Senųjų lietuviškų raštų rengimas mokslo tyrimams" dalis

1 diena · 2019-11-28 · veda Ignas Rudaitis

Planas

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<u>—</u>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	<del></del>
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

Planas

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

Kodavimo procedūra

- Idealizuotas pažingsnis procesas
- Praktikoje sutrumpėja dėl automatizmo ir kt.
- Bus laikomasi visuose pavyzdžiuose

Kodavimo procedūra: žingsniai

- Gauti šaltinį
- Nusistatyti analitines dalis, į kuris jis bus skaidomas
- Suskaidyti šaltinį
- Pavaizduoti skaidinį medžiu
- Medį paversti į talpinimo diagramą
- Talpinimo diagramą paversti į skliaustus
- Skliaustus perrašyti pagal XML standartą

Kodavimo procedūra: žingsniai

- Gauti šaltinį
- Nusistatyti analitines dalis, į kuris jis bus skaidomas
- Suskaidyti šaltinį
- Pavaizduoti skaidinį medžiu
- Medį paversti į talpinimo diagramą
- Talpinimo diagramą paversti į skliaustus
- Skliaustus perrašyti pagal XML standartą

Kodavimo procedūra: žingsniai

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

Planas

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

Planas

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

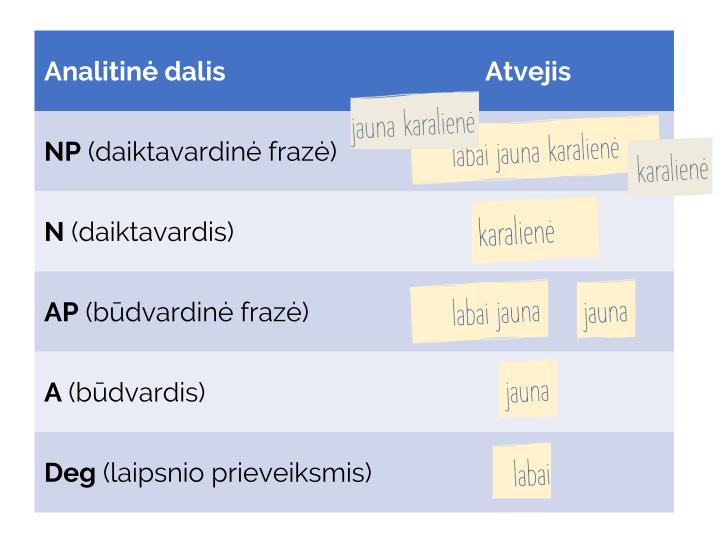
labai jauna karalienė

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

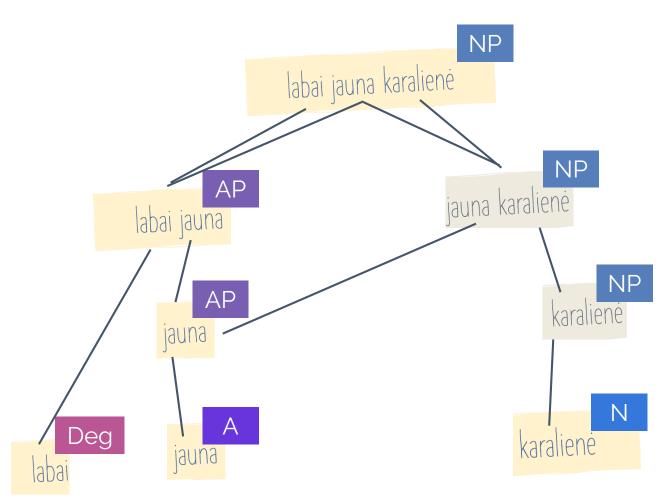
(Pakerys 2019:13)

Analitinė dalis	Atvejis
NP (daiktavardinė frazė)	
N (daiktavardis)	
AP (būdvardinė frazė)	
A (būdvardis)	
Deg (laipsnio prieveiksmis)	

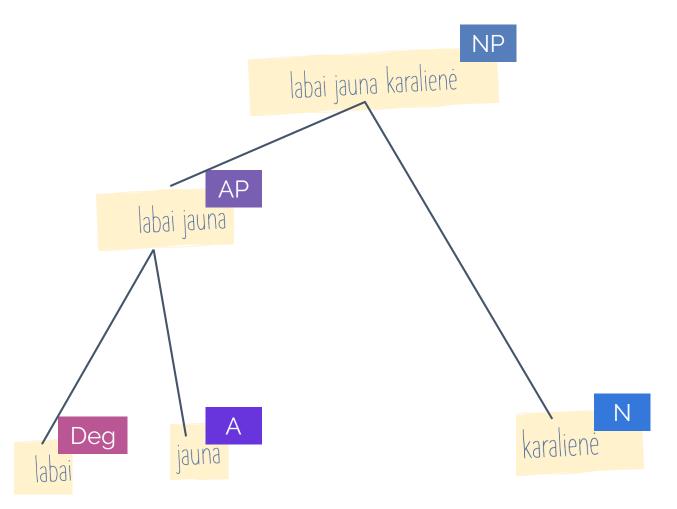
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

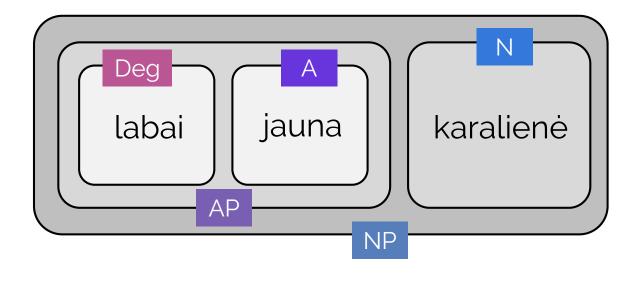
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

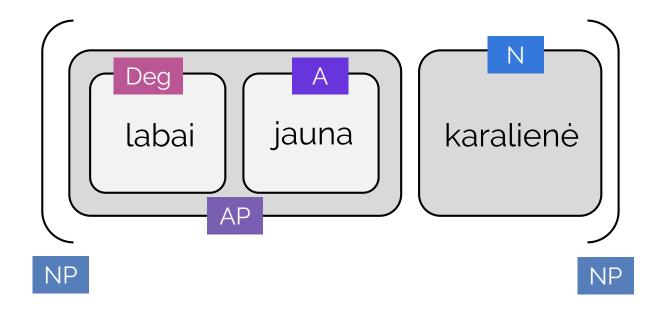
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

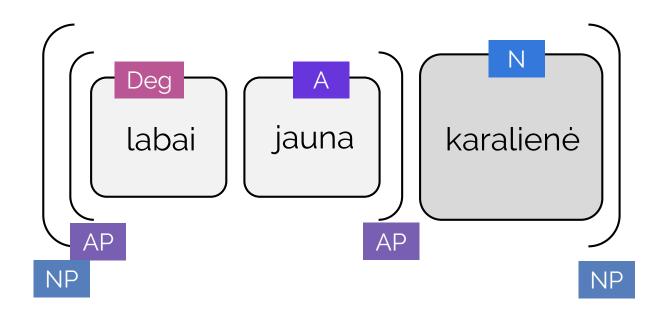
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

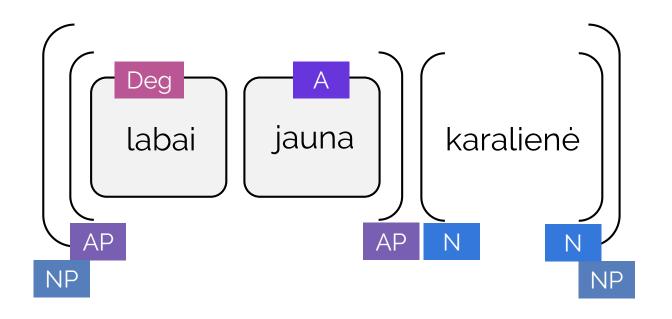
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

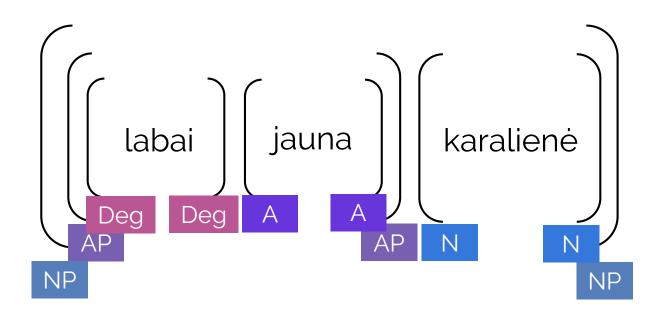
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

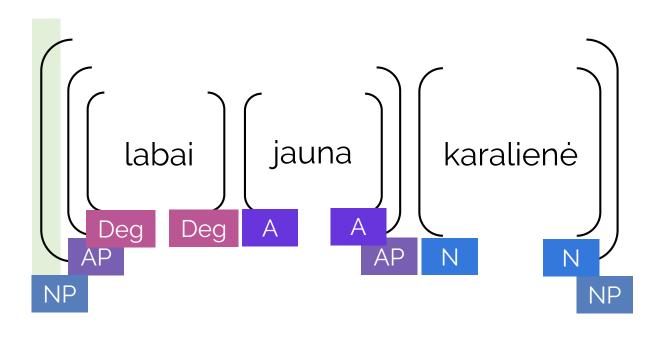
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

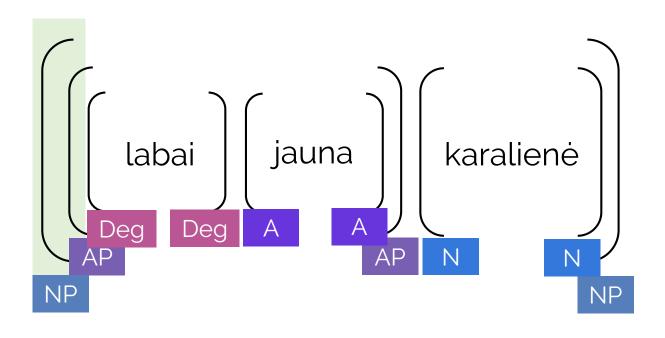

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

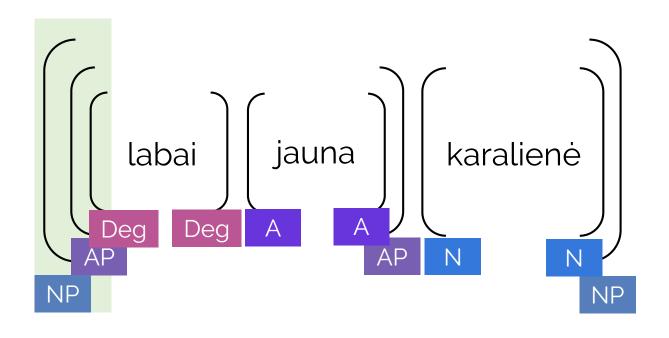
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

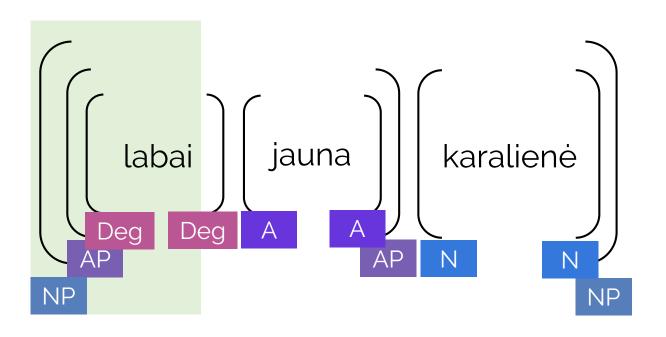

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

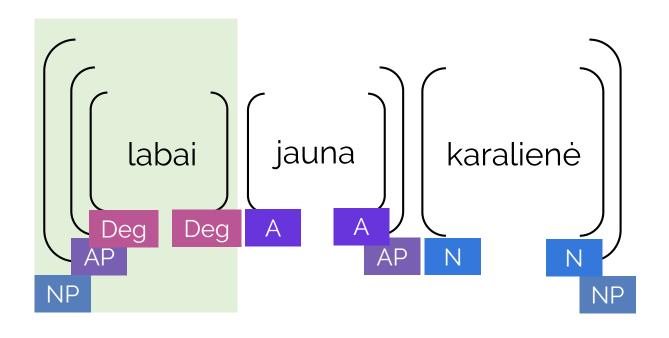

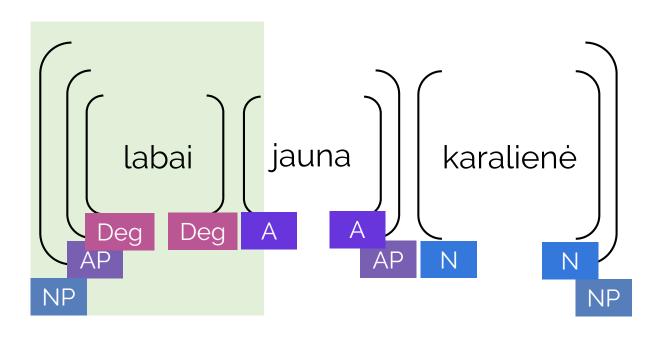
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

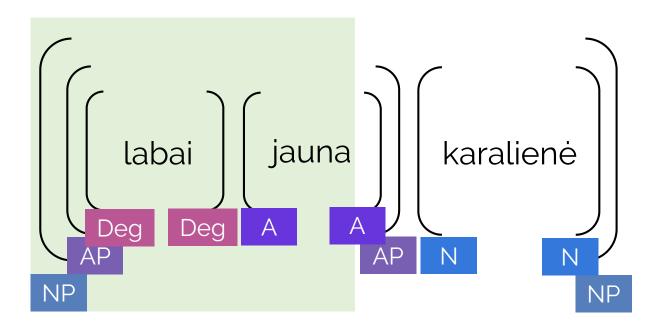
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

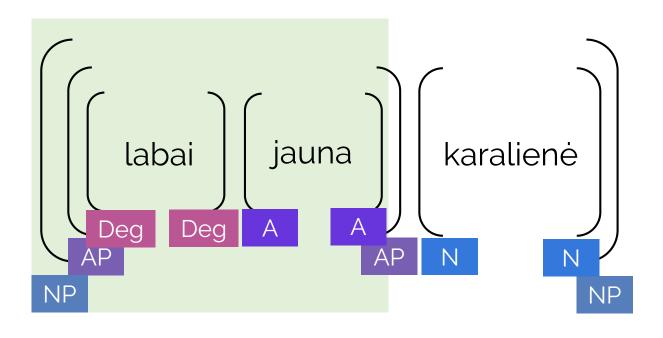

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

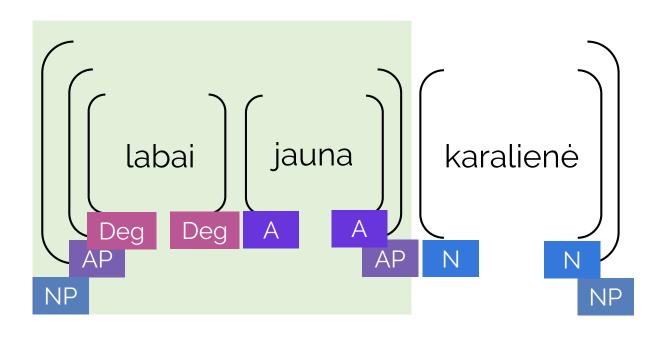
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

<NP><AP><Deg>labai</Deg><A>jauna

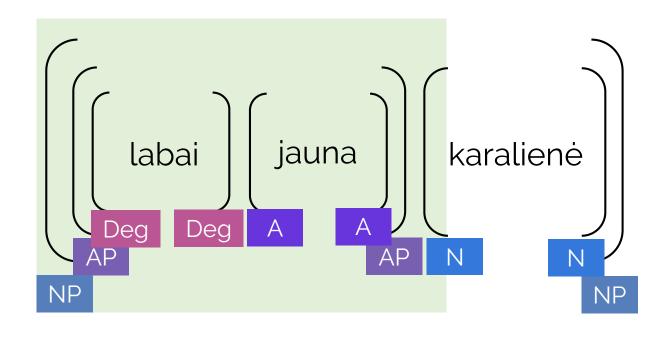
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

<NP><AP><Deg>labai</Deg><A>jauna</A>

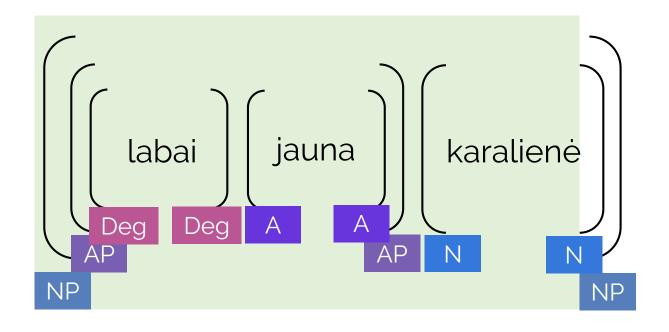

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

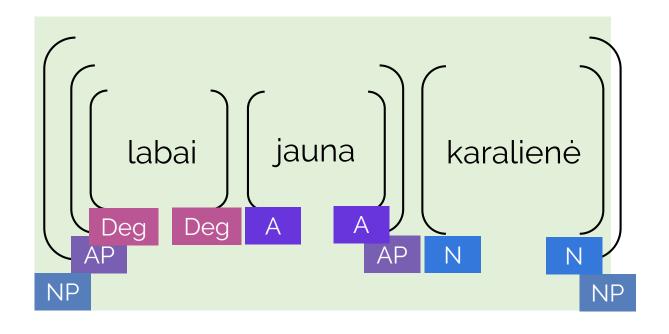
<NP><AP><Deg>labai</Deg><A>jauna</A></AP>

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

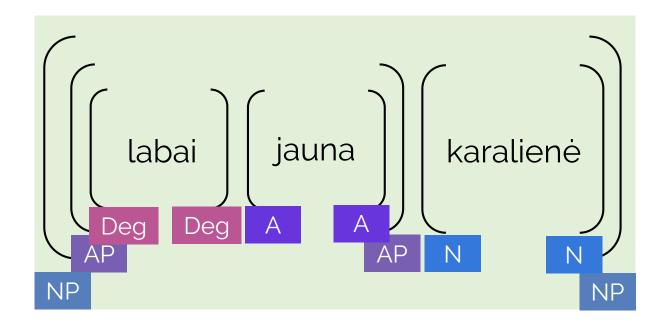

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

<NP><AP><Deg>labai</Deg><A>jauna</A></AP><N>karalienė</N>

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

<NP><AP><Deg>labai</Deg><A>jauna</A></AP><N>karalienė</N></NP>

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

```
<NP>
<AP>
<Deg>labai</Deg>
<A>jauna</A>
</AP>
<N>karalienė</N>
</NP>
```

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

```
<NP>
  <AP>
    <Deg>labai</Deg>
    <A>jauna</A>
  </AP>
  <N>karalienė</N>
</NP>
                      Deg
                                   Deg
                     <Deg>
                                 </Deg>
```

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

Planas

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

Pagrindinės sąvokos

- Elementas (angl. *element*) ir žymė (angl. *tag*)
  - Konkretus XML "skliaustas", toks kaip <NP> arba </Deg>, yra **žymė**.
  - Egzistuoja:
    - atidarymo žymės, pvz. <AP>
    - uždarymo žymės, pvz. </AP> (skiriamasis požymis pasvirasis brūkšnys)
    - tuščiosios žymės, pvz. <Deg />, kuri būtų ekvivalenti <Deg></Deg>
  - Abstrakčios analitinės dalys, į kurias referuoja žymės, yra elementai.
    - Egzistuoja tik vienas elementas AP (kaip abstrakcija)
    - Gali būti daug AP žymių (konkrečiame kode)
    - Taip pat vartojama: elementas = tai, kas atitinka medžio šaką

XML "taisyklės"

- Iš tiesų išplaukia iš medžio pavidalo struktūros taisyklių:
  - Lygiai vienas šakninis (aukščiausio rango) elementas
    - Taip: <NP><NP>namo</NP></NP></NP></NP>
    - Ne: <NP>namo</NP> <NP>durys</NP>
  - Visos atidarymo žymės turi atitinkamas uždarymo žymes
  - Žymių sritys nepersidengia
    - Tarkime, įprastu būdu nepavyks pažymėti ir morfemų, ir skiemenų ribų žodyje nam-as (na-mas)

Persidengimas

```
<žodis>
      <skiemuo>
      <morfema>
             n
             а
      </skiemuo>
      <skiemuo>
             m
      </morfema>
      <morfema>
             a
             S
      </morfema>
      </skiemuo>
</žodis>
```

← netaisyklingas XML!

Text Encoding Initiative (TEI)

- Siūlo standartizuotą analitinių dalių (elementų) rinkinį
- Rinkinys jau virš 20 metų tobulinamas ir taikomas filologinio anotavimo reikmėms
- Standartizavimo privalumas: tyrimų įrankis, sukurtas bet kokių autorių bet kokiam projektui, greičiausiai tiks ir Jūsų projektui

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	<u>—</u>
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

Virė virė košę Vaikai atsilošę.

Tam davė, tam davė, tam davė, tam davė... O tam ir neliko.

Bėgs pelytė vandenėlio!

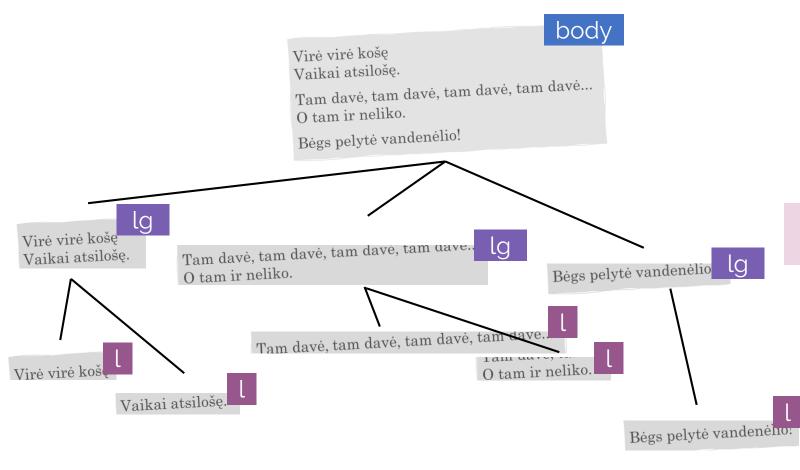
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

front Teksto titulinė dalis body Teksto pagrindinė dalis lg Eilučių grupė (strofa ar kt.) Eilutė

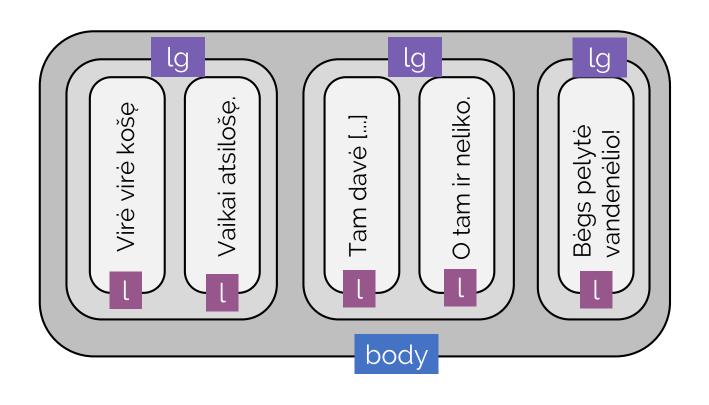
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

front Teksto titulinė dalis Virė virė košę body Vaikai atsilošę. Tam davė, tam davė, tam davė, tam davė... Teksto O tam ir neliko. Bėgs pelytė vandenėlio! pagrindinė dalis lg Bėgs pelytė vandenėlio! Virė virė košę Vaikai atsilošę. Tam davė, tam davė, tam dave, tam dave... Eilučių grupė (strofa ar kt.) O tam ir neliko. O tam ir neliko. Virė virė košę Bėgs pelytė vandenėlio! Vaikai atsilošę. Tam davė, tam davė, tam davė, tam dave... Eilutė

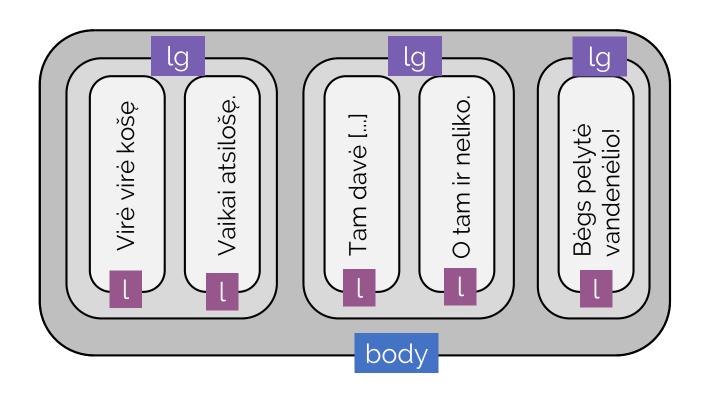
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

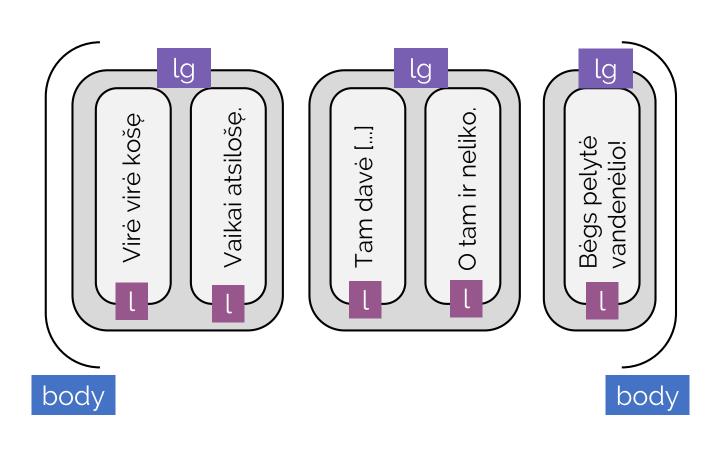
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

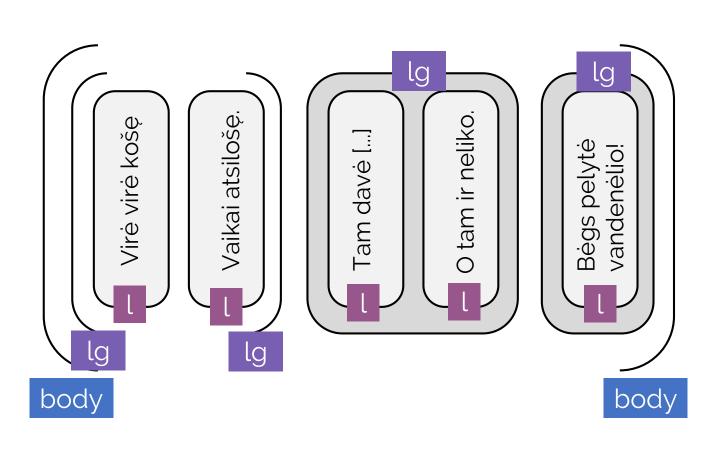
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

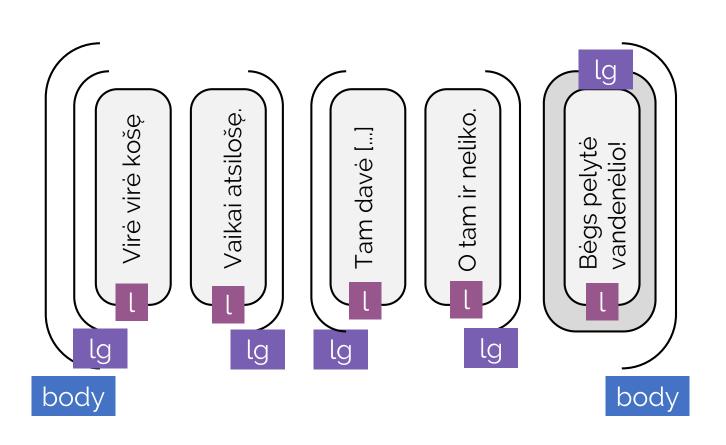
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

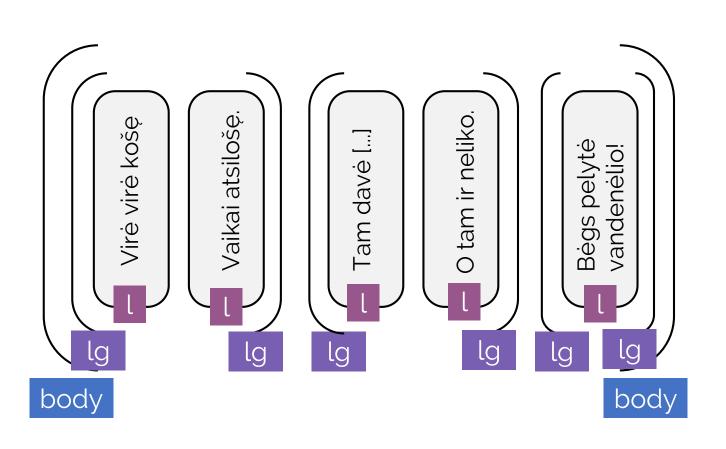
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

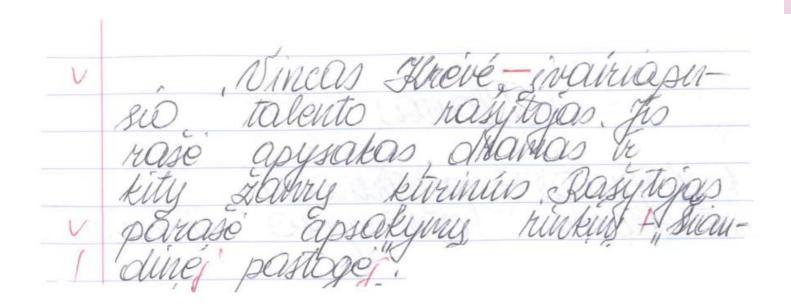
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

```
<body>
  <1q>
    <l>Virė virė košę</l>
    <l>>Vaikai atsilošę.</l>
  </lq>
  <1q>
    <1>Tam davė, tam davė, tam
davė, tam davė...</l>
    <1>0 tam ir neliko.</1>
  </lg>
  <1q>
    <1>Bėgs pelytė vandenėlio!</1>
  </lq>
</body>
```

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	<u>—</u>
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

(Vaicekauskienė et al. 2014)

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

body	Pagrindinė teksto dalis	
р	Paragrafas	
add	Redaguojant įterptas tekstas	
del	Redaguojant išbrauktas tekstas	
lb	Eilutės lūžis	

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

body	Pagrindinė teksto dalis	, Nincas Gheiré, iratuaen- sée appalea haiftean, for noie appalea haiftean kity sanny kirinus Dayroga parase apalyry hinking foru- (dure pantge).
р	Paragrafas	V "Sincas Gheire—jvairiapu— s.o. toleito nortigas, ps naie apysakas chlanas r kity sidny ktrinio Dajytojas parase aputyny hintus fisiau- l cung' partogg."
add	Redaguojant įterptas tekstas	- 9- 9
del	Redaguojant išbrauktas tekstas	A
lb	Eilutės lūžis	1111

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

3 pavyzdys body Nincas Sheré-inahi sio akuto asharbo k rase appatao aharbo k kity shiny kirinin Sayifga odyase apakung rantuf Asau-cine pantogo. Nincas Glieve ivairi so alerto nastrogo nase apysakas charas t kity zahry ktrinus Baytojas parase apsayvy ninky Psiew-dine pantoje talento incas Flrevé add add lb

3 pavyzdys body Nicas Sheve inahi sio taleuto nastrojas po nase grysatas markos k kity stany kirinius slasytojas ponase amakung rinkul fisan-dine partoje. Nucas Hreve-jeain so talento rastigas rase grysalas diantas k kity žanny ktrinius Rastigas parase apsalyvų rinkųs ysiau-ainėj pantoje. talento inariapuincas Flrevé add add lb savarankiškas tekstas (atskirai nepakliuvęs į analitines dalis)

```
<body>
  >
    Vincas Krėvė <add>-</add>
ivairiapu-<lb break="no" />sio
talento rašytojas. Jis <1b /> rašė
apysakas, dramas ir <1b /> kitų žanrų
kūrinius. Rašytojas <1b /> parašė
apsakymų rinkinį <del>-</del> "Šiau-
<lb break="no" />dinė<add>j</add>
pastogė<add>j</add>".
 </body>
```

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	<del></del>
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

Atributai (attributes)

```
<add place="margin">Puiku!</add>
```

- Leidžia pateikti įvairius patikslinimus prie elementų
- Rašomi atidarymo žymės viduje
- Uždarymo žymėje nerašomi
- Raiška: atributo pavadinimas, lygybės ženklas, tiesios viršutinės kabutės, atributo reikšmė, tokios pat kabutės
- TEI standarte beveik visada konkrečios atributų reikšmės tik rekomendacinės

Retieji spaudos ženklai

- Su XML galima naudoti visą spaudos ženklų inventorių, įtvirtintą Unikode
- Ženklus galima įklijuoti susiradus juos internete arba tam skitose programose
- **NB**: privataus naudojimo srities (*Private Use Area*) ženklai bus matomi tik tada, kai ir redaguojant XML kodą, ir peržiūrint jį bus pasirinktas šiuos ženklus palaikantis šriftas (*font*).
- Padėtį dalinai palengvina vadinamosios XML Entities, žr. toliau

XML "esybės" (entities)

Pavyzdžiui, dokumento pradžioje įrašome:

```
<!DOCTYPE custom [
    <!ENTITY % longS "[">
]>
```

Toliau dokumente **&longS**; funkcionuos taip pat, kaip ženklas ſ.

Eilučių lūžių traktavimas

- Galima laikyti, kad XML elgiasi su kodu taip, tarsi jis visas būtų surašytas vienoje eilutėje
  - Daugiau detalių rytoj
- Lyriniame tekste <1> elementas savaime implikuoja eilutės lūžj
- Kitur, norint perteikti, kad teksto atkarpa driekiasi per kelias eilutes, galima pasitelkti <1b />.
- Tiesa, eilučių lūžiai nevisada aktualūs transkribuojant tekstą.

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	<del></del>
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	<del></del>
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

II. FONEMŲ NUSTATYMO METODIKA

1. ĮVADINĖS PASTABOS

§ 37. Nei fonemų, nei kitų fonologinių elementų negalima nustatyti kokiais prietaisais. Nepadėtų juos rasti nė rišlios kalbos magnetofono įrašų karpymas: net idealiai tiksliai ir švariai iškirpti kalbėjimo aktų gabaliukai negalės atstovauti kalbos sistemos elementams (žr., pvz., [Dukel'skij, 1962, ypač 136 tt.]). Pirma, tokiuose mechaniškai išskirtuose garsuose bus užsifiksavę ne tik visam kalbos kolektyvui bendri ir reikšmingi požymiai, bet ir daug įvairių visiškai individualių, konkretų kalbėtoją ir konkrečias kalbėjimo aplinkybes apibūdinančių bruožų. Antra, tuose garsuose slypės nemaža tokių ypatybių, kurios funkciškai priklauso ne jiems patiems, o gretimiems arba kartu su jais tariamiems kitiems fonologiniams elementams: šalimais esančioms sandūroms bei fonemoms, ati-

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

(Girdenis 2003:54)

head	Antraštė	
div1	1 rango skirsnis	
div2	2 rango skirsnis	
div3	3 rango skirsnis	_
р	Paragrafas	

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

head	Antraštė	II. FONEMŲ NUSTATYMO METODIKA 1. ĮVADINĖS PASTABOS
div1	1 rango skirsnis	II. FONEMŲ NUSTATYMO METODIKA 1. ĮVADINĖS PASTABOS 4 37. Nei fonceme, nei kitų finologinių elementų negalima mutavyti kaidais printinais. Nepadelių pote mais ari irilioni kalbos imparadinos in takinos in paradinos in takinos
div2	2 rango skirsnis	1. [VADINĖS PASTABOS 4.77. Nei foncess, red kinį fondesjois į distruotes pegalina motory; bekinis principais. Nepoletių pios navi ir effine kalbos magnetudinos irals kapsymane, set diestinis kinklai byrainigis kalbojimo datų gaboliskai engales antovanti kalbos interno efernetantus (Er. pres. [Dutel of 80, 1963, yal 81 19). Jivras, naklosus enerkantia inkirurus garantinis parameteris kalbojimo ingaliskos pasplodinasilo, binokras judinistis parameteris kalbojimo ingaliskos pasplodinasilo, binokras judinistis parameteris kalbojimo ingaliskos pasplodinasilo, binokras kalbojimo ingalismo patientus, a gerinistinis sankatas va josi in statinistinis kalbonis fonosolijaniam eferentrasis. Edinasi enacionas sandirums bet fonetnosa, ali-
div3	3 rango skirsnis	~~-~~
р	Paragrafas	6 37. Nei fonemu, nei king fonodoginisį elementų negaliima nustasyti keikiais prietataisis. Nepadatių juos sarti nis rillion kaltion magnetisfono jank parpymas nei idealiai taikiai ir brausi ilikirpik kaltijojimo aktų gastininininininininininininininininininin

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

II. FONEMŲ NUSTATYMO METODIKA

1. IVADINĖS PASTABOS

6 37. Nei fonemų, nei kiną fonologinių elementų negalima nustatyti kokiais prietaisais. Nepadėtų juos nasti nė rišlios kaibos magnetofono jadų karpymas: net idealisi tikaliai ir švariai itkirpti kalbėjimo aktų gabaliukai negalės atsovauti kalbos isitemos elementams (žr., pvr., [Dukel'skij, 1962, ypač 136 tr.]). Pirma, tokiuose mechaniškai išskirtuose garsuose bas užbifikasvę ne iik visam kalbos kolektyvui bendri ir reikšmingi podymiai, bet ir daug įvairių visiškai individualių, konkretų kalbėtoją ir koekrečias kalbėjimo aplinkybes aplibdinančią bruodų. Astra, tuose garsuose slypės nemažta tokių ypatybių, kurios funkciškai priklauso ne jiems patiems, o gretimiems arba kartu su jais tariamiems kitiems fonologiniams elementams: fallimais esančijoms sandūroms bei fonemoms, ati-

1. IVADINĖS PASTABOS

§ 37. Nei fonemu, nei kitų fonologinių elementų negalima nustatyti kokiais prietaisuis. Nepadėtų juos easti nė rišlios kalbos magnesofono riralų karpymas: net idealiai tiksliai ir ivariai iškirpti kalbėjimo aktų gabaliskai negalės astovauti kalbos sistemos elementams (žr., pvz., [Do-kef skij, 1962, ypad 136 tt.]). Pirma, tokiosos mechaniškai iškirtuose garsuose bus ubsifikuaio ne tik visam kalbos kolektyvai bendri ir reikteningi polymini, bet ir daug įvairių visiškai individualių, konkretų kalbėtoja ir konkrečias kalbėjimo aplinkybes aplibdinančių bruožų. Antra, tosoe garsuose slypės nemžža tokių ypatybių, kurios funkciškai peiklauso ne jiems patiems, o gretimiema arba kartu su jais tariamiems kitiems fonologimiams elementamu: falimais esangioms sandūroms bei fonemones, atimas etangioms sandūroms bei fonemones, atimas etangioms sandūroms bei fonemones, atimas etangioms sandūroms bei fonemones, atimas etangioms.

div1

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

head _

II. FONEMŲ NUSTATYMO

head

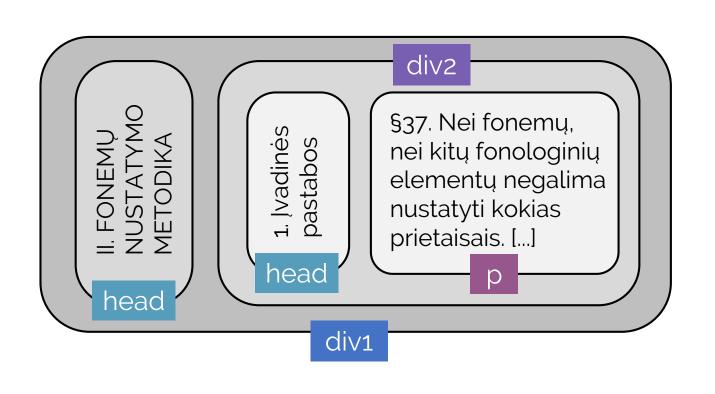
METODIKA

1. ĮVADINĖS PASTABOS

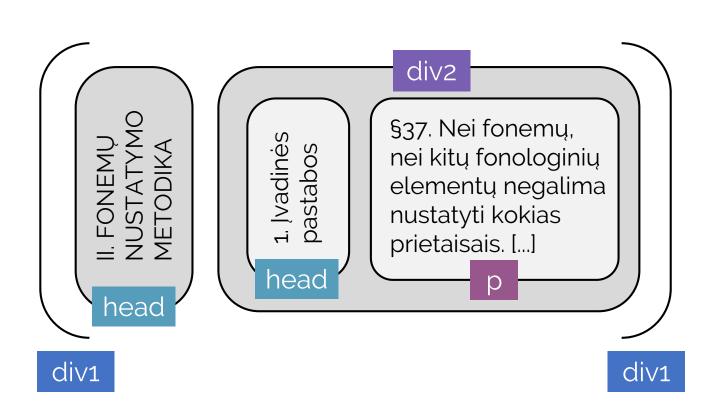
§ 37. Nei fonemu, nei kitų fonologinių elementų negalima nustatyti kokiais prietaisais. Nepadėtų juos rasti nė rišlios kalbos magnenofono įrafų kurpymas: net idealiai tiksliai ir švariai iškirpti kalbė; jimo aitų gabaliukai negalės aestovauti kalbos sistemos elementams (žr., pvz., [Dukef skij, 1962. ypuč 136 tt.]). Pirma, tokiuose mechaniškai išskirtuose garsuose bus užsifikaivų ne tik visam kalbos kolektyvui bendri ir reikitmingi požymiai, bet ir daug įvairių visitkai individualių, konkretų kalbėtoją ir konkrečias kalbėjimo apliinkybės apibūdinančių bruožų. Antra, tuose garsuose slypės nemāža tokių yputybių, kurios fankciškai priklauso ne jiems patiems, o gretiniems arba kartu su jais tariamiems kitiems fonologiniams elementams: šalimais esančioms sandiroms bei fonomoms, atiniam elementams: šalimais esančioms sandiroms bei fonomoms, atiniam elementams: šalimais esančioms sandiroms bei fonomoms, atiniams elementams: šalimais esančioms sandiroms bei fonomoms, atiniams esandiroms sandiroms bei fonomoms.

div2

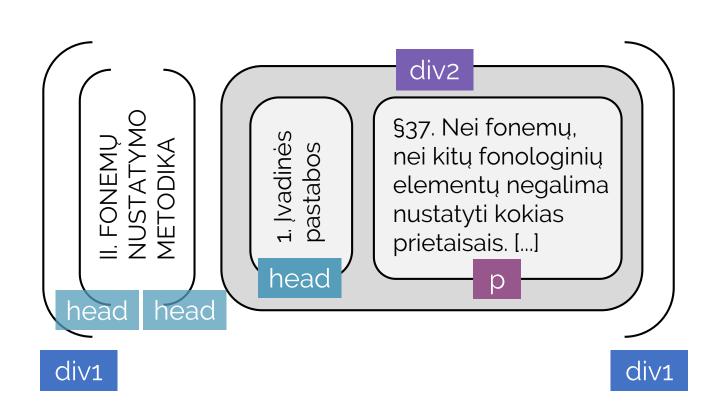
р

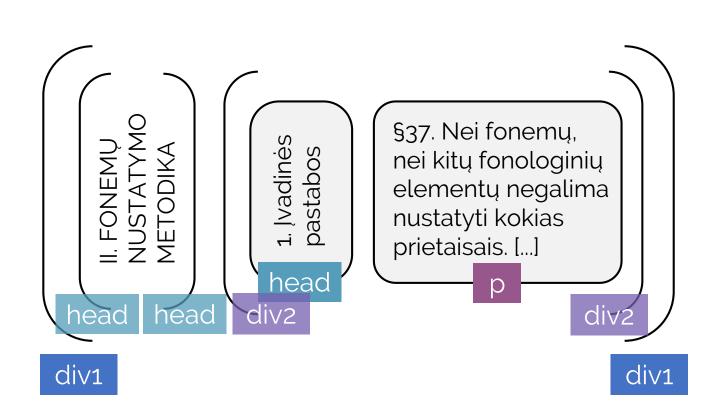
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

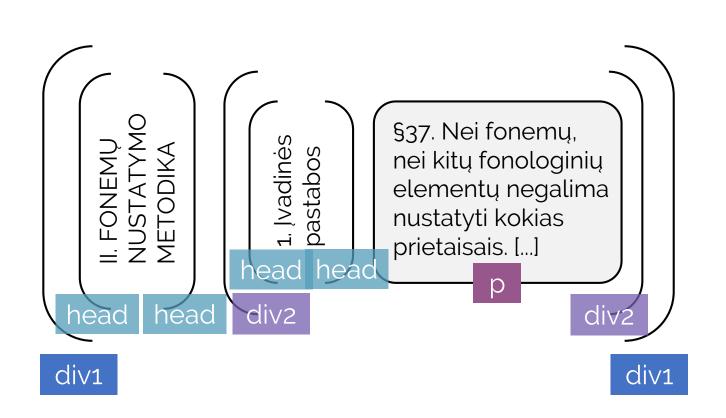
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

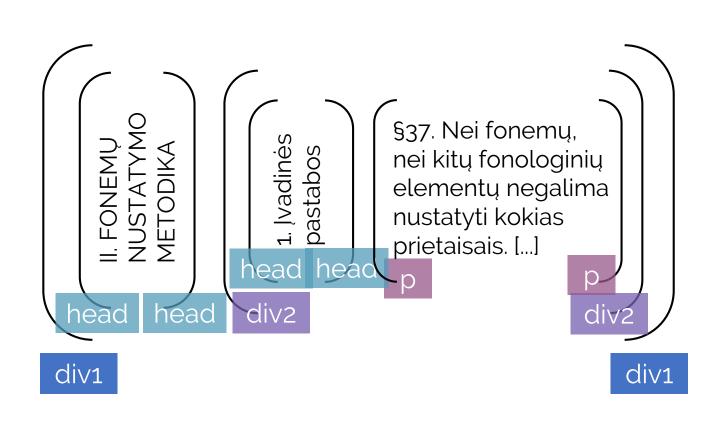
- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

- Šaltinis
- Analitinės dalys
- Skaidymas
- Medis
- Talpinimo diagrama
- Skliaustai
- XML

Planas

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

Planas

	Pavyzdys	Aptarimas
Ο.	<del></del>	Kodavimo procedūra
1.	Frazė "labai jauna karalienė"	Žymės, elementai, TEI
2.	Eilėraštukas "Virė virė košę"	<del></del>
3.	Ištaisyta rašinio ištrauka	Atributai, esybės (<i>entities</i>)
4.	Daugiapakopis tekstas	Būtinosios dalys

•

Q

TAPAS Project

About ▼

Discover ▼

Learn ▼ Community

Contact

HELP

Sign In

Visualize, Store, and Share Your TEI

What is TAPAS?

Getting Started

Sign Up

TAPAS is the TEI Archiving, Publishing, and Access Service hosted by Northeastern University Library's Digital Scholarship Group.

TAPAS has received generous funding from the Text Encoding Initiative Consortium (TEI-C), the Institute of Museum and Library Sciences (IMLS), and the National Endowment for the Humanities (NEH).

.

Šaltiniai

Girdenis, Aleksas. Teoriniai lietuvių fonologijos pagrindai. 54 p. 2003.

Pakerys, Jurgis. Kaip išauginti sintaksės medį? 13 p. 2019.

[Vaicekauskienė et al. 2014 =] Lietuvių kalbos rašto darbų bazė *Rašinėliai*, parengė Lietuvių kalbos instituto Sociolingvistikos skyrius,

žr. http://www.rasineliai.sociolingvistika.lt/.

Ačiū už dėmesį!

